“El territori de Tàrraco té una densitat de vil·les per sobre de la mitjana de l’Imperi”

Entrevista a Marta Prevosti i Josep Guitart, directors científics del Projecte Ager Tarraconensis

“El territori de Tàrraco té una densitat de vil·les per sobre de la mitjana de l’Imperi”

Aquest 2011 l’ICAC ha publicat el **volum dedicat al poblament del territori de Tàrraco**. Aquest llibre, **presentat el 25 d’octubre**, se suma als dos que ja hi ha publicats dins de la sèrie sobre l’agerTarraconensis,

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

un sobre els aspectes històrics i el marc natural i l'altre sobre les inscripcions romanes. Parlem amb els directors científics de la recerca, els doctors **Marta Prevosti** (ICAC) i **Josep Guitart** (UAB/ICAC).

Què és el Projecte Ager Tarraconensis?

És l'estudi de paisatge i territori de l'ager de Tàrraco, agafant totes les dades arqueològiques i de paisatge pròpiament i integrant-les per poder veure com ha funcionat l'evolució d'aquesta àrea entre l'època ibèrica i la tardoantiguitat, és a dir, entre el 500 aC i el 712 dC.

Sou els primers a fer un estudi global així?

És un tipus d'estudi que no s'havia fet mai, amb un plantejament de tanta complitud i envergadura, amb una gran quantitat d'investigadors de diferents especialitats (en total, 43) i amb uns resultats inèdits absolutament i molt interessants. La magnitud de l'estudi no ha anat en detriment de la profunditat.

En quina àrea geogràfica us heu centrat?

Hem agafat una àrea que inclou el Baix Camp, el Tarragonès i un municipi de l'Alt Camp. Per això inicialment dèiem que era un estudi "a la dreta del riu Francolí". És una zona on els establiments rurals no disposen de gaires estudis (a diferència d'altres zones com el Maresme, el Vallès i comarques gironines, molt treballades, amb moltes excavacions, molt madures per imbricar-ho tot). Pel que fa als estudis individuals dels establiments, l'*ager Tarraconenesis* estava força negligit, perquè fins ara els esforços s'han centrat més en el nucli Tàrraco per la gran riquesa arqueològica que té. En canvi, aquest estudi de conjunt permet conèixer aspectes que en aquelles àrees amb més dades no s'han treballat. Tàrraco disposa ara d'un estudi de conjunt del seu territori com cap altra ciutat romana de la península Ibèrica.

Per tirar endavant la recerca heu fet prospeccions i excavacions expresses.

El més important que hem fet són prospeccions superficials tant extensives com intensives. A part, prospeccions geofísiques i un parell d'excavacions, a Molins Nous de Reus i a les

Bassasses de Cambrils. Evidentment a aquesta feina hi hem sumat tota la bibliografia i les excavacions que ja estaven fetes. També hi hem incorporat un parell d'excavacions recents inèdites, de la Canaleta (Vila-seca) i Mas d'en Corts (Reus).

Parlem pròpiament del volum que ha sortit aquest any, sobre el poblament de l'*ager Tarraconensis*.

En aquest volum ja comencem a treure conclusions importants sobre l'evolució del poblament gràcies a l'ús de la base de dades i als mapes generats amb SIG (sistema d'informació geogràfica). Val a dir que el llibre també inclou un estudi de les activitats econòmiques: el vi, l'oli, la terrissa, el lli, els molins, etc.

Expliqueu-nos algunes de les conclusions a què heu arribat.

Dues. Una, sobre l'organització del poblament ibèric, que estava molt poc estudiat fora de Kesse. Es tracta d'una organització de poblats a dalt de turons i que hem vist que fan forma de corona al voltant del Camp de Tarragona i que la distribució d'aquests nuclis és molt equilibrada al llarg del Francolí i de la costa. L'altra conclusió: el despoblament en època àrab de què tant es parla no hi va ser. Les anàlisis pal·linològiques indiquen que els conreus continuen pujant. O sigui que el despoblament potser sí que és a la ciutat, però al camp de segur que no.

D’època romana, quines novetats teniu?

S’havia parlat molt de la continuïtat entre la població d’època ibèrica i la romana. Doncs hem trobat, en canvi, un trencament fortíssim. Com fan a tot l’Imperi, els romans implanten una estructura agrària nova, amb tot un sistema parcel·lari ortogonal, en concordança amb la xarxa viària de la ciutat. Planifiquen la cartografia sobre la taula i un cop sobre el territori, la claven.

Fan planificació territorial.

Sí, i es passa de poblats concentrats a una gran proliferació de jaciments. Passem de tenir 20 jaciments ibèrics a tenir-ne 128 d’època romana, dispersos per tot el territori però tampoc uniformement. Hi ha zones preferides i zones més buides. Els estudis de pal·linologia ho confirmen, perquè demostren que el camp de Tarragona en època romana no és un continu conreat, sinó que hi ha moltes zones de boscos.

Parleu-nos d’aquestes 128 vil·les.

És una gran densitat de jaciments, per sobre de la mitjana de l’Imperi romà. 120 són jaciments d’època imperial. D’aquestes, 32 són pròpiament vil·les romanes, 29 establiments rurals i 53 no ho sabem, perquè només hem trobat ceràmica en superfície. Ah, d’algunes

vil·les fins i tot hem sabut quins personatges de l'elit en són els propietaris.

Com?

És l'aportació del volum 3 sobre les inscripcions romanes, de la Diana Gorostidi, que posa en relació l'epigrafia amb l'estudi del poblament i dóna resultats absolutament inèdits i excepcionals. L'epigrafia se sol centrar en una ciutat, en llocs puntuals, però aquí engloba tot l'*ager Tarraconensis* pròpiament, i es relaciona amb estaments rurals i les vil·les.

Entrevista i fotos de Carme Badia i Puig

Desembre del 2011